

Урок от книга „Уроци за сърцето“

/наръчник за изграждане на характера и емоционалната зрялост на деца в начална училищна възраст/

Издателят – фондация Благотворител има всички права върху този текст. Никаква част от тази книга не може да бъде използвана, копирана, сканирана и разпространявана без да бъде цитиран издателят, авторът и изданието.

СВЕТЪТ НА КНИГИТЕ

Има множество малки начини да разширите света на детето си. Любовта към книгите е най-добрият от тях. Джаки Кенеди Онасис

ХАЙДЕ ДА СИ ПОГОВОРИМ ЗА СВЕТА НА КНИГИТЕ

Словото е около нас, още откакто се помним пък и преди това. Дори докато бебето е в утробата на майка си, то чува гласовете на своите близки. Развитието на човека минава през развитието на речта още от най-ранна възраст.

Всеки има спомени от детството, когато някой му е разказвал или чел приказки. Формирането на личността на човека е свързана с речта, писмеността и оттам с книгите. Затова е важно да запознаем децата със смисъла и същността на книгата – какво безценно богатство е тя, до какви необятни места може да ни заведе, какви невероятни истории може да ни разкаже.

Четенето на книги възпитава у нас много добродетели:

- ЛЮБОЗНАТЕЛНОСТ – една много важна добродетел за развитието на детето. Ако учителите и родителите успеят да запазят във времето тази вродена черта в детето, то ще расте копнеещо и търсещо нови знания;
- ПОСТОЯНСТВО и РЕД – чрез четенето се създават навици у децата, които ги учат да са постоянни и да завършват започнатото;
- УВЕРЕНОСТ – чрез историите в книгите се увеличават знанията у децата, което повишава тяхната самооценка. Като стават по-уверени, децата откриват и развиват и други свои таланти;
- КРЕАТИВНОСТ – четенето помага на децата да развиват своето въображение;
- ДОБРОТА, ТОЛЕРАНТНОСТ и СЪПРИЧАСТНОСТ – нравствените поуки, които са заложени в книгите, помагат на децата да станат по-добри хора, които уважават себе си и околните;

- ТЪРПЕНИЕ – Четенето на книги ни помага да развием това качество. Съдбата на героите ни показва, че не всичко става веднага – нужни са повече усилия и търпение за постигане на добрите резултати.

Четенето на книги ни помага да съзряваме емоционално. Да намираме вдъхновяващи модели на поведение, които да следваме. Децата се запленяват от смелите, добрите герои, които са на страната на справедливостта и спасяват хора в беда. Това е възможност да поговорим с тях за силните качества на характера.

Примерни въпроси за дискусия:

- Защо е нужно да четем книги?
- С какво ни даряват те?
- На какво ни учат?
- Какви книги са ви най-интересни?
- Обичате ли да има картинки в книгите?
- Коя е любимата ви книга?
- Бихте ли искали да станете писатели?
- Какво е нужно, за да напишеш книга?
- За да се издаде книга, какви професии са нужни, освен тази на писателя?

Четенето на книги е важно за мен и за другите, защото...

*„Три пътя водят към знанието: **пътят на размишлението** – това е най-благородният път, **пътят на подражанието** – това е най-лекият път, и **пътят на опита** – това е най-горчивият път”. Конфуций*

Книгите съдържат в себе си и трите пътя: Първо, развиват нашата логическа мисъл и ни правят мислещи, разсъждаващи хора. Помагат ни да намерим своите таланти, като развиват у нас смелост, креативност и въображение. Второ, когато четем истории, особено, когато те са с добри примери, това ни дава вдъхновение за подражание. Всеки се впечатлява и вдъхновява от добрия герой в приказките. Трето, има много книги, които са автобиографични, или пък разказват за реални истории – ето това е готов опит. Ако научим децата да четат книги, от където могат да вземат готовия опит на писателя и неговите герои, ще ги облекчим от доста трудности и премеждия.

Първоначално децата се впечатляват от картинките и свързват историята с тях. По този начин интересът им се повишава. Когато усвоят техниката на четене, е много важно да провокираме интереса им с книги, които да ги запленят. За тази цел в добре да им предлагаме не само задължителната литература, а и книги, които те да изберат според собствените си интереси. Четенето чрез преживяване и игра е силно повлияващо детското мислене. Важно е децата да искат да четат, а не какво четат. Има деца, които

се впечатляват от животинския свят, други от автомобили и превозни средства, важно е всеки да чете това, което го вълнува.

Как да представим света на книгите на детето?

Съпоставката на книга с филм или постановка е чудесна идея децата да видят различни начини на представяне на една идея. Обаятелното четене на глас впечатлява тънките струни на детската психика. Повечето деца обичат, когато им четат. Важен елемент за формирането на любов към четенето у детето е редовното четене на глас от някой възрастен. Влиянието и спомените, които това оставя у децата, е силно въздействащо и трайно запомнящо се. Децата обичат понякога да им се повтаря една и съща история, без да им омръзва. Това не би трябвало да ни безпокои, а напротив, да ни радва.

ИГРИ И МАЙСТОРЛЪЦИ

Тичаща диктовка

Този метод е много интересен и действа подобряващо за четивната техника, за концентрацията и паметта. За целта може да разделите децата на няколко групи от по двама. Изберете интересен текст и го размножете, за да има по един за всяка група. След това го залепете на различни места извън класната стая. Нека всеки отбор знае къде е неговото листче с текста. Едното от децата от отбора остава в стаята и пише. Другото дете трябва да тича до листчето с текста, да запомни част от него и да се върне при съотборника си, за да му го предаде словесно. Така децата се забавляват и неусетно активират своята памет, концентрация, четене и писане.

Среща с автора

Друг интересен начин да заинтригувате децата към някоя книга е да поканите автора да я представи. Нека децата да си подготвят въпроси по книгата, а той да им даде автограф.

Четеш и рисуваш

Може да разделите децата на няколко групи по двама. Докато едното дете чете на своя съотборник, другото се опитва да рисува това, което чува.

Да „пожужим“

Ето една чудесна идея за подобряване и увеличаване скоростта на четене, която може да се приложи в клас. Децата си запушват ушите и започват да четат на глас текста. Така всеки чете и не пречи на другите. Така четенето не е наум, а когато чуе своя собствен глас, детето разбира и запомня по-добре смисъла на текста.

Табло с прочетените книги

Много стимулиращо действа на децата да попълват заглавията на прочетените книги в таблото „Книгите, които съм прочел“. Обикновено децата гледат един от друг и се стимулират да прочетат нова книга.

Да направим сценка по книга

Разиграване на сценка от любим откъс и с любими герои е вълнуващо. Четенето тогава става с лекота и не е самоцел.

Кът за четене

Това може да бъде кът, който пресъздава вълшебен свят от някоя история или просто удобни, големи възглавници, нахвърляни върху килимче, а отгоре закачен балдахин.

ХИТРИНКИ

Четене по роли – това е доста познат и практикуван начин за четене, когато имаме много деца и ограничено време. Избирайте текстове с повече герои и повече пряка реч.

Състезание по изразително четене – състезанието може да бъде не само по бързина, но и по интересно и изразително четене. Подберете различни видове текст: смешни, тъжни, забавни, научни, приказни. Нека децата се убедят колко е важен начинът, по който предаваме устно даден текст, как влагаме емоционален заряд чрез интонация и мимики.

Да поканим родител – това е инициатива, която може да стимулира интереса на децата. Родителят винаги е желан гост за съучениците.

Базар за книги – организирайте два пъти годишно в училището базар за продажба на вече прочетени книги. Нека цените бъдат по-скоро символични. Идеята е чрез емоцията по продаване и купуване децата сами да пожелаят да четат. Всички инициативи, в които децата имат право на избор, са важни при четенето.

Девиз от сентенции – Предложете на децата различни мъдри мисли за четенето на книги. Нека тези, които им допаднат най-много, да ги направят като девиз или мото на класа. Да го окачат на видно място в класната стая. Самият процес на избиране на мъдрите мисли ще насочи мисълта на децата към четенето.

Книгите са най-тихите и най-верните приятели, те са най-откритите и най-мъдрите съветници и в същото време – най-търпеливите учители. Чарлз Елиът

Четящият човек живее хиляди животи, преди да умре. Този, който не чете, живее само един. Джордж Р. Р. Мартин

Уединението с книгите е по-добро от общуването с глупци. Пиер Буаст

Един час прекаран в четене, е час, откраднат от Рая. Тома Уортън

След като се научиш да четеш, ще бъдеш вечно свободен. Фредерик Дъглас

Човек с хубава книга в ръцете си никога няма да се почувства самотен. Карло Голдони

Книгите – това са приятели. Безстрастни, но верни. Виктор Юго

В книгите се крие особено очарование – те ни носят наслаждение, говорят с нас, дават ни добър съвет и стават наши приятели. Франческо Петрарка

Без книга светът е нощ, а умът – жалък. Без книга народите са стада без мисъл.
Виктор Юго

Книгите могат да бъдат опасни. Най-добрите трябва да носят етикет "Това може да промени живота ви." Хелън Ексли

Хората, които четат книги, винаги ще управляват тези, които гледат телевизор.
Фелиция Жанлис

Дом, в който няма книги, е подобен на тяло, лишено от душа. Марк Тулий Цицерон

Най-добрият киносалон в света е мозъкът, и ти разбираш това, когато четеш хубава книга. Ридли Скот

Мили родители, ...

Като възпитатели, е важно да привлечете активното участие на родителите в процеса „Светът на книгите”. На родителска среща можете да отправите няколко предложения:

Контрол

Когато родителят се интересува от успехите на детето си в училище, когато знае какво изучава детето му в училище и помага при трудностите, които то изпитва, това определено повишава мотивацията на ученика.

Съвместно четене

Аз чета, ти четеш! Това може да бъде интересна игра, с която към детето по ненастойчив начин се провокира интерес към книгата и четенето. Можете да изберете подходящ текст с повече диалог с различни роли и да си ги разпределите.

Книжарница

Можете да отделите седмичен или месечен бюджет за нови книги и това да се превърне в семейна традиция. Детето ще чака с нетърпение момента, в който търси и намира нови заглавия.

Да сменим ролите

Ако досега вие сте имали навика да четете на детето си вечер, а то вече се е научило да чете, за да провокирате желание за четене, предложете му да смените ролите си. Нека то да ви чете или пък да се редувате.

Можете да коментирате кои са качествата, които ви допадат в положителните герои и кои не харесвате в отрицателните.

Имитирай ме

Децата подражават във всичко на своите родители и на възрастните около себе си. Ако детето вижда как родителят прекарва време в четене на книга, то самото също би пожелало да прави същото. В почивните дни може да създадете време за почивка и четене, като определите даден час за това.

Да отидем в Библиотеката

Можете да провокирате интерес у детето, като го направите член на местната библиотека. Личната читателска карта, търсенето на книгата по рафтовете, ангажимента с датата на връщане е вълнуващ момент от детството на всеки.

Потърсете съветите в наръчника „Четем заедно, растем заедно” за насърчаване на четенето при децата, съставена от фондация „Детски книги”, със съдействието на Асоциация „Българска книга” и Българска библиотечно-информационна асоциация в рамките на кампанията „Походът на книгите”.

Автор на урока е Даниела Златева